

New Orleans

Évekkel ezelőtt, az első amerikai utam előtt azt hallottam egy ismerősömtől, hogy az amerikai városok közül három van, amely kitűnik a többi közül, ami kicsit más: San Francisco, New York és New Orleans. Megnyugodtam, hiszen repülőjegyem éppen az utóbbi helyre szolt.

Az évek során még egyszer jártam ott egy másik konferencián, de az még a 2005-ös Katrina hurrikán előtt volt. Aztán évekig semmi, egyetlen cég sem rendezett konferenciát ott, amely azt mutatta számomra, hogy a károk helyreállítása még folyik.

Eltelt 5 év és úgy döntöttem, hogy érdemes lenne szétnézni, hogy mi is a helyzet ott. Hallottam, hogy a cégek megint szerveznek konferenciákat oda, ami érthető, tekintve a Convention Center több mint százezer négyzetméteres kiállítói területét. Miközben kocsival vezettem a város

központja felé láttam, hogy még öt év múltán is jócskán van nyoma a hurrikán pusztításának. Igaz, ezt a helyiek turisztikai szempontból ki is használják. Minden idők legkölségesebb hurrikánja, ami több mint 80 milliárd dolláros kárt hagyott maga után, ma könyvek, kiadvá-

nyok alapja, külön Katrina túsra fizethetünk be és nézhetjük, hallgathatjuk, hogy milyen károkat okozott ez a hurrikán, milyen romok vannak – szerintem végérvényesen és direkt – meghagyva a turisták számára.

Európai ember számára talán kicsit furcsán hangzik, de New Orleans másik látványos helye a temető. Ebből van elég sok, amelyben híres és kevésbé híres emberek nyugszanak. Halottak városának (City of the Dead) nevezik a temetőket. Tényleg városok, kisebb-nagyobb épületekkel, amelyek magyarázata, hogy itt a Mississippi deltájában a magas vízszint és a hatalmas esőzések miatt nem lehet a föld alá temetkezni, ezért a nyugalóhelyek a föld felett kerülnek kialakításra. Persze a gazdag és híres emberek nem egyszerű helyeken nyugszanak, hanem kis várban, piramisban, hatalmas oszlopokkal díszített épületekben. Térképet, leírást és elektronikus idegenvezetőt (Audio Guide) is kaphatunk több temetőben.

New Orleans leghíresebb része a French Quarter, a francia negyed, ahol a gyönyörű kovácsoltvasból készült erkélykorlátokkal díszített korabeli házak közötti kis utcákon sétálhatunk vagy éppen ösvényes konflison utazhatunk. A környék leghíresebb (vagy talán leghírhedtebb) utcája a Bourbon Street. Ez az az utca, ahol mindig tömeg van, ahol mindig szól a zene, és ahol az utcán is szabadon fogyaszthatunk alkoholt. A

Mardi Grass hangulata itt egész évben megtalálható, az erkélyekről hölgyek és urak műanyag gyöngsorokat dobálva jutalmaznak a nekik tetsző nőket és férfiakat, különösen akkor, ha a nők hajlandóak bájaikat is megmutatni egy pillanatra. Az utca főleg éttermekből, kis kocsmákból és felnőtt szórakozó helyek-

A Katrina hurrikán

A Katrina volt az egyik legtöbb áldozatot követelő vihar az USA-ban, 10 000 áldozatról szóltak a hírek. Sok helyen fertőzésveszély volt és a kolera is megjelent e térségben. A hurrikán hatására több olajfúró torony is elsüllyedt a Mexikói-öbölben, illetve olajfinomítók váltak használhatatlanná. Emiatt emelkedett a kőolaj világpiaci ára. A hurrikán 300 000 embert hagyott áram nélkül Dél-Louisianában, míg Louisiana, Mississippi és Alabama államban 1,3 millió otthonban és munkahelyen szakadt meg az áramszolgáltatás. Több százezren hagyták el New Orleans-t az evakuálási utasítás hatására, mivel kezdetben úgy tűnt, hogy a várost telibe kapja, és ezáltal katasztrofális csapást mér rá a Katrina. A vihar ötös erősségű szörnyként érkezett, azonban hamar négyesre mérséklődött, valamint némileg el is kanyarodott, azonban így is tetemes károkat okozott. A tengerszint alatt fekvő várost védő gát átszakadt. Sajnos voltak, akik figyelmen kívül hagyták a kiürítési felszólítást, főleg a szegények, akiknek nem volt hova költözniük. A hatóságok szerint közülük sokan odaveszhetnek az árban, mivel a mentőalakulatok a legtöbb helyre nem tudtak bejutni a magas víz-állás miatt. George W. Bush amerikai elnököt később súlyos kritikákkal illették a mentés és a helyreállítás szervezetlensége miatt. A Katrina egyben társadalmi katasztrófa is volt. A közvetlenül a hurrikán tombolása után kialakult káoszban fosztogatásokról, rablóbandákról, nemi erőszakról tudósított a média nagy része – ezekről az esetekről azóta sem lehet pontosan tudni, hogyan történtek. A város akkori polgármestere, Kathleen Blanco azt mondta: „Egyetlen üzenetem van a gengsztereknek. A Nemzeti Gárda tagjai tudják, hogyan kell löni és ölni, és el is várom tőlük, hogy megtegyék”.

New Orleans Louisiana amerikai állam legnagyobb városa. Nevét II. Fülöp orleans-i herceg tiszteletére kapta, s mindmáig sokat megőrzött a francia hagyományokból. Az 1718-ban alapított város az Egyesült Államok egyik legnagyobb kikötője, fontos ipari és oktatási centrum, mégis hírnevét kultúrájának köszönheti. A New Orleans-i karnevál, a húshagyó kedd, a Mardi Grass mellett a híres dixieland zene fellegvára, a régi francia negyed, a Vieux Carré kovácsoltvas rácsokkal díszített épületeinek városa, a kreol konyha otthona – így ismerik mindenütt.

La Nouvelle-Orléans (New Orleans) városát a French Mississippi Company alapította a chitimacha indiánok által lakott területen, s építését Jean-Baptiste Le Moyne de Bienville irányította. Az 1763-ban megkötött Párizsi egyezmény alapján a spanyolok birtokába került, és spanyol fennhatóság alatt volt egészen 1801-ig, amikor is a város ismét francia kézbe került. A leginkább eredeti formában fennmaradt terület a Vieux Carré (francia negyed). 1803-ban a Louisiana Purchase értelmében Napóleon eladta a területet a fiatal Egyesült Államoknak. A város gyors fejlődésnek indult amerikai, francia és kreol-francia hatás alatt. A legfontosabb hasznónövényei a cukornád és a gyapot, melyet a város határain kívül ültettek, s melynek hagyományai visszatekintenek a rabszolgatartó ültetvényesek időszakára.

Az 1804-es Haiti forradalom idején haiti menekültek érkeztek a városba, s gyakran hozták magukkal rabszolgáikat. Claiborne kormányzó és más hivatalos előjárók szerették volna a további színesbőrű lakosságot kívül rekeszteni a város területén, de a francia kreolok szívesen fogadták őket, s így nőtt a francia anyanyelvűek tábora. A haiti menekültek 90%-a telepedett le New Orleans városában. Az 1809-ben érkező emigránsok között 2 731 fehér, 3 102 felszabadított afro-amerikai leszármazott és 3 226 rabszolga menekült mintegy megduplázta a francia ajkúak számát. Crescent City lakosságának 63%-a fekete volt. 1812-ben az angolok sereget küldtek New Orleans elfoglalására, azonban az amerikaiak döntő vereséget mértek a britekre. 1815. január 8-án a New Orleans-i csatában Edward Pakenham generális is életét vesztette.

Mivel New Orleans fontos kikötő volt, a rabszolgakereskedelem legfőbb központjává vált. Hatalmas mennyiségű termék érkezett ide a világ minden tájáról, s megindultak a Mississippi folyón észak felé. A Mississippi megtelt vitorlásokkal, gőzhajókkal, uszályokkal, vontatókkal. Ebben az időben alakult ki egy színesbőrű közösség, gyakran a középosztályból, akik iskolázottak voltak, s saját földbirtokkal rendelkeztek. A város lakossága az 1830-as és 1840-es évek között duplájára nőtt, s New Orleans a nemzet leggazdagabb és a harmadik legnépesebb városa lett. Az országba behozott kb. egymillió rabszolga kétharmada ide érkezett, „mély Dél”-re.

ből áll. Ezt tartják vagy teszik talán kis félelmetessé a környék fekete mágiáról elhíresült Voodoo boltjai, múzeumai. A kis kocsmákban 40-45 perces darabokban jazz, dixieland vagy kreol bluest játszó zydeco zenekarok lépnek fel. Bár a belépés ingyenes, de kötelező fogyasztás van minden egyes előadás alatt, és egy sör 10 dollárba kerül. A zydeco műfaj hazánkban kevésbé ismeret, ezért elmondanám, hogy a műfaj két alapvető hangszere a tangóharmonika és a „mosódeszka” (washboard), ami nem más, mint hullámos felületű bádoglemez, amelyet a nyakba akasztanak és két kanállal játszanak rajta.

Itt található meg az USA legrégebb kocsmája is a St. Philip és a Bourbon sarkán, amely 1761-ben épült és 1772 óta működik kocsmaékné.

Van pár dolog, amit érdemes megnézni New Orleans-on kívül. Az egyik az alligátorok, amelyek nagy számban élnek a környező mocsaras vidékeken. A másik a számos korabeli ültetvény. Ezek közül talán történetében tűnik ki az Oak Alley Plantation, a Tölgyfásor Ültetvény, amely közel a Mississippi folyóhoz helyezkedik el, mintegy két órányira New Orleans-tól. Az ültetvény

kertjében található tölgyfák 300 évesek, már akkor is gyönyörű állapotban voltak, amikor a tölgyfásor végében 1836-ban elkezdték építeni az épületet. Annyira tetszett az akkori tulajdonosnak, hogy a tölgyfák számával megegyező oszlopot helyezett el az épület külső részén. Ma idegenforgalmi látnivaló, ahol eredeti stílusú ruhába beöltözött

idegenvezetők és személyzet mutatják be a korabeli életet.

Külön kiemelték, hogy volt olyan gazdag tulajdonosa is az ültetvénynek, aki már az XIX. században meg tudta tenni azt, hogy Alaszkából hajóval hozatta a jeget ide és tartotta veremekben, hogy hűteni tudja az italokat.